

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۶/۰۹/۲۱

محمد ولی

پیش‌بینی بحث حکومت همه شمول

در هشتادویکمین اجلاس مجمع عمومی سازمان ملل متحد

در کشورهای که حکومت بعد از جنگهای داخلی یا جنگ ضد اشغال تشکیل میشود حکومت همه شمول درحالتی عملی میگردد که که طرفهای داخل در جنگ داخلی به صلح توافق کنند. در آن صورت همه در قدرت شریک شده حکومت همه شمول یا ائتلافی را تشکیل می‌دهند. نمونه زنده آن تشکیل حکومت عبوری مجاهدین در گورنر هاوس پشاور است که پس از سقوط حکومت دکتور نجیب الله به کابل آمد، ولایات و شهر ها بخصوص شهر کابل با وزارت خانه ها و ادارات مستقل بین تنظیم ها تقسیم شده هر تنظیم در ساحه مربوطه فاعل مختار بود.

بنابر نبود قانون اساسی و بنابر خصلت جنگی، افراد تنظیم ها تابع نظم نگردیده هر قوماندان در ساحه خودش هم قانون بود و هم حکومت، پنج سال حکومت داری مشترک در جنگ باهمی و پیامد های ناگوار برای مردم سپری شد. پس از هجوم امریکا و ناتو باز هم قدرت و کرسی‌های دولتی میان گروه های جهادی و برگشتگان غرب تقسیم گردید، با وجود قانون اساسی و سائر قوانین حالت خود مختاری تنظیم ها و وابستگان بزرگان دولت ادامه یافت. اما دو پدیده نو در کنار این خود مختاری به میان آمد؛ یکی قوماندان سالاری و جزایر محلی قدرت و دیگری وابستگی به کشورهای شامل در ائتلاف نظامی -- سیاسی در راس امریکا. این وابستگی خود به یک جزیره بزرگتر قدرت تبدیل شده بجای کار مشترک و خدمت به وطن، رقابت پیشتازی خدمت به مراجع متجاوز معیار قرار داده شد.

آن حکومت به اصطلاح همه شمول مضحکه از دموکراسی و انتخابات بود که حاصل آن ناکامی ائتلاف بین المللی در راس امریکا و سقوط حاکمیت ۲۰ ساله تحت اشغال گردید.

نوع دیگر، تشکیل حکومت های پس از جنگ آزادی است که گاهی یک حزبی و گاهی اشتراکی می باشد. اگر در جنگ آزادی جبهات مختلف شرکت کرده باشند هر جبهه خود را مستحق شرکت در حاکمیت می‌داند و حکومت ائتلافی از جبهات به میان می‌آید. اما اگر یک تنظیم یا جبهه و حزب مبارزه برای استقلال را پیش برده باشد حکومت یک حزبی و غیر ائتلافی شکل می‌گیرد. این نوع حکومت که حاصل مبارزه ضد اشغال است کمتر پایاند اصطلاحات همه شمول، ائتلافی یا قاعده وسیع و غیره می‌باشند زیرا عناصر تشکیل دهنده ائتلاف وجود نمی داشته باشد و گروه برنده با رسیدن به قدرت دچار خود محوری گردیده حاضر به تقسیم قدرت نمی باشد.

ایا امارت اسلامی حاضر به تشکیل حکومت همه شمول میباشد ؟

د پانو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته راښکي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په خبر و لولئ

طی بیست سال جنگ و پنج سال قدرت، طالبان بحیث تنظیم یگانه چندین گانگی تشکیلاتی نداشته اقتدار آنها به شکل سرتاسری عملی شده مرکز تصمیم گیری آنها واحد است، ازین جهت به ائتلاف و همه شمول بودن نیاز نمی بینند و تن نمی دهند.

همه شمول سازی حکومت در افغانستان هم منشا افغانی دارد و هم خارجی. افراد متعلق به تنظیم های گذشته، احزاب سیاسی صد گانه دوران حاکمیت تحت اشغال و برگشتگان غرب یا در مجموع بازندگان قدرت که به فکر شرکت مجدد در قدرت اند حکومت همه شمول را تبلیغ میکنند، از جانب دیگر کشور هایی که به شکل ائتلاف بین المللی به افغانستان هجوم آوردند و بیست سال حضور داشتند با فکر نقش مجدد از طریق حضور ابزارهای افغانی شان در امور کشور اند بر تشکیل حکومت فراگیر و همه شمول پا فشاری میکنند

پس اگر حکومت ائتلافی یا همه شمول یا با پایه های وسیع تشکیل گردد همین ها با حمایت خارجی ها شریک قدرت میشوند. اینها شکست خورده های اشغال اند. علل و عوامل ناکامی همانا تجاوز، فساد، جزایر قدرت، لا ابالی گری نسبت به قانون، تقلب، مردم آزاری و چپاولگری بود. شرکت دهی چنین گروه ها و تشکلات سیاسی از هم پاشیده در قدرت، نه از جانب مردم قابل قبول میباشد نه از جانب حاکمیت موجود که می گوید علیه آنها جهاد کرده است.

چاره چیست ؟

چاره مراجعه به مردم و کسب مشروعیت از مردم، قانونی سازی امور کشور در پرتو قانون اساسی با کسب مشروعیت جهانی است.

این راه زمانی عملی بوده میتواند که حکومت از طریق آرای مردم و به انتخاب مردم تشکیل شود، آنگاه نمایندگان از ولایات، اقوام و ملیت ها با داشتن سند رای مردم تشکیل حکومت میکنند و طور طبیعی همه شمول میباشد، با این راه می توان جلو هوس های همه شمول شدن شکست خوردگان فاسد و دست درازی حامیان خارجی شان را گرفت و به اتکای مردم عمل کرد.

در حکومت های ائتلافی غیر انتخابی اراده مردم نقش نداشته اراده سران و رهبران نقش میداشته باشد. اما در حکومت های انتخابی نقش مردم باعث مشروعیت حاکمیت میگردد.